

Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ (του Γιάννη Ζήση)

Είναι φανερό πλέον ότι, παρά το ότι το μπλοκ του υπαρκτού σοσιαλισμού και η ΕΣΣΔ διαλύθηκαν, το πρόβλημα της ειρήνης επανέρχεται οξύτερο από ποτέ.

Είναι φανερό πως η παγκόσμια κυριαρχία της κεφαλαιαγοράς μέσα από την πειθώ της καταναλωτικής κοινωνίας -και όχι μόνον- δεν σημαίνει ειρήνη.

Είναι φανερό πως η ειρήνη δεν γίνεται κοινωνική πραγματικότητα παρά την πολιτική ύφεση της Αριστεράς και τα πειράματα δομικής και θεσμικής συναίνεσης.

Είναι φανερό πως η ειρήνη δεν υπάρχει στην καταναλωτική πράξη και φαντασίωση, στο όργιο της καταναλωτικής ζωής.

Είναι φανερό ότι ο πόλεμος μεταξύ ανθρωπότητας και Γης θα οδηγήσει στην εξόντωση τουλάχιστον της ανθρωπότητας.

Με το τέλος του ψυχρού πολέμου το ειρηνιστικό κίνημα βυθίστηκε σε απραξία, όντας παγιδευμένο στην άμβλυση της κατανόησης του προβλήματος και βλέποντάς το να ξεκινάει από τις ηγεσίες των υπερδυνάμεων. Έτσι, παρά τη γιγάντωση της απειλής παγκόσμιας σύρραξης, το ειρηνιστικό κίνημα βρίσκεται σε ύφεση και αμηχανία, λόγω της απουσίας ειρηνικής κουλτούρας και ιδεολογικού οράματος. Και τώρα το φάσμα του πολέμου αποκαλύπτεται πολύ πιο ευρύ και η άδεια ψυχή των μαζών αρχίζει να γεμίζει από τους κραδασμούς του τυμπάνου.

Τώρα μάλιστα που η ανάπτυξη είχε γίνει πιο εύκολη από πριν -με το τέλος της Γιάλτας οι λαοί και οι κυβερνήσεις τους αποκαλύφθηκαν ανώριμοι. Με την αυτοδιάθεσή τους, μολυσμένοι από γεωπολιτικούς αταβισμούς, ερεθίζονται από τη δόξα και το πολιτικό θέαμά της. Είναι φανερό πως η αστική κοινωνία αποκαλύφθηκε ανιαρή και είναι η μοίρα των κοινωνιών αυτών να συντρίβονται από απότομες αλλαγές του σκηνικού που υποκαθιστούν την πλήξη με την ένδοξη τραγωδία.

Είναι φανερό πια πως η ιστορία έχει και ανθρωπολογικά κλειδιά βαθύτερα από τα κλειδιά που παρέχει η οικονομική και κοινωνιολογική θεώρηση.

Η υπανάπτυξη αλλά και η καταναλωτική κοινωνία νοσούν ανθρωπολογικά, με το δεδομένο μάλιστα της παγκόσμιας ανισότητας αλλά και των ποικιλόμορφων αδιεξόδων που ματαιώνουν τις εκείθεν και εντεύθεν προσδοκίες.

Η ματαίωση των προσδοκιών και η αφαίρεση του προσωπίου των απατών και αυταπατών, με παράλληλη τη συνέχιση της απορρόφησης των ανθρώπων από τα ιδιοτελή συμφέροντά τους, οδηγεί σε έναν χωρίς προηγούμενο ψυχολογικό εξοπλισμό της ανθρωπότητας.

Η συνύπαρξη αυτής της κατάστασης με το εμπόριο όπλων, και μάλιστα εν καιρώ ύφεσης, και τις ευκαιρίες-πειρασμούς για παγκόσμια αναδιανομή ρόλων με την είσοδο και νέων παικτών ιστορίας καθιστά αναπόφευκτη την πόλωση με ένα προπολεμικό ύφος.

Παράλληλα, η πληθυσμιακή κρίση και η ανέχεια θα φέρουν στο φως τις ιδιαίτερες αντιθέσεις που ως τώρα καταπράυνε η αναμονή του συμφέροντος και της καταναλωτικής ευτυχίας.

Σ' αυτή την κατάσταση δεν εμφανίζονται κυβερνήσεις ή οργανισμοί που να έχουν συνθετική αντίληψη της πραγματικότητας. Τα Η.Ε. είναι οργανισμός περισσότερο αποτυχημένος από την ΚτΕ και ηθικά και πρακτικά και χάνεται σε ατονία προσέγγισης των παγκόσμιων θεμάτων, ανίκανος για μια μεσοπρόθεσμη πρόβλεψη και αποτροπή των πυρετικών εξάρσεων. Η

ανικανότητα αυτή βασίζεται όχι τόσο στην έλλειψη εκτελεστικότητας, αλλά στην ανικανότητα να γίνει φορέας της ειρηνικής κουλτούρας και προγραμματισμού.

Οι άλλοι διεθνείς οργανισμοί δεν έχουν άλλον χαρακτήρα από αυτόν τον γεωπολιτικών ομίλων επιρροής και φυσικά από την ταύτισή τους με γεωπολιτικούς προσδιορισμούς συγκεντρώνουν αιτίες έκρηξης του Ηφαιστείου.

Είναι καιρός να καταλάβουμε τώρα ότι στον ορίζοντα του Τρίτου Κόσμου υπάρχει αρκετή δυναμική για παγκόσμια καταστροφή και πως η δύναμη του Τρίτου Κόσμου δεν θα υστερεί από πλευράς παγκόσμιας επιρροής από αυτή των αναπτυγμένων χωρών.

Όχι μόνον η οπλική ανάπτυξη, όχι μόνον η πληθυσμιακή έκρηξη, όχι μόνον οι πρώτες ύλες, αλλά και οι θρησκείες μαζί με τα αδιέξοδα της παγκόσμιας αγοράς και τα εγκλήματα της πολιτικοοικονομικής αποικιοκρατίας μπορούν να διαμορφώσουν τέτοιες συνθήκες στον Τρίτο Κόσμο που να κάνουν την ειρήνη μια υπόθεση ανέφικτη.

Γι' αυτό χρειάζεται μια νέα προσέγγιση στο θέμα της ειρήνης που θα αναδείξει την Πλανητική Πολιτική (σαν ενδιαφέρον για όλο τον πλανήτη) σε παγκόσμια δύναμη στη συνείδηση της ανθρωπότητας.

Για την ειρήνη χρειάζονται ιδέες που να εμψυχώσουν το χρήμα με τη σκέψη και όχι με τα όπλα.

Η υπόθεση της ειρήνης δεν είναι πια θέμα των κυβερνήσεων, μετά τις αποτυχίες τους είναι πλέον θέμα της κουλτούρας των λαών – και εδώ τα πράγματα είναι πια πολύ πιο δύσκολα.

Πώς μπορεί η θρησκεία να γίνει ανθρωπολογικό πέρασμα στην ειρήνη αντί στον πόλεμο, όπως συνέβαινε μέχρι τώρα; Όχι βέβαια με ευχολόγια, υποκρισία και βερμπαλισμό.

Πώς τα έθνη μπορούν να κατακτήσουν τη δόξα και την ομορφιά της

ειρήνης αντί του πολέμου;

Πώς οι κοινωνίες θα αντέξουν με ειρηνικές διαδικασίες την αυτοκάθαρσή τους από φαινόμενα σήψης, ύφεσης και αφασίας;

Πώς η επικοινωνιακή Βαβέλ και ο χλώδης πλουραλισμός θα υποταχθεί στην κουλτούρα της ειρήνης;

Πώς το χρήμα θα υποχωρήσει στην ανάγκη της επιβίωσης;

Πώς ο άνθρωπος θα κινήσει τις δυνάμεις του για ένα μέτωπο Χωρίς αντιπάλους, Χωρίς παρορμήσεις δύναμης και ιδιοτέλειας, για ένα μέτωπο Χαράς και Αδελφοσύνης;

Πώς η αλλοτρίωση θα εκτοπισθεί με την υπόσχεση ενός εσωτερικού ανθρωποσύμπαντος ομορφιάς;

Πώς οι οργανώσεις θα παραιτηθούν από τον ρόλο της εμμεσοποίησης της ιστορίας των λαών και των ατόμων;

Η ειρήνη δεν είναι πεδίο επίτευξης της αστικής δημοκρατίας και της αλλοτριωμένης από χίμαιρες ελευθεριότητας – η Ειρήνη είναι ανθρωπολογική επίτευξη, είναι συνύπαρξη ενεργητική του πλανητικού βιώματος και του εσωτερικού της ανθρώπινης υπόστασης.

Η ειρήνη είναι η αυτο-υπερβατική δυναμική του παρόντος.

Οι γεωπολιτικές φλεγμονές πρέπει να θεραπευτούν ριζικά και όχι με ψηφίσματα, αλλά με κουλτούρα ευτυχίας και δημιουργικότητας, όχι με αντιπαράθεση δύναμης αλλά με δυναμική εξέλιξης και ηθικής κατάκτησης.

Η ειρήνη δεν είναι το Νεφέλωμα της Χίμαιρας αλλά πράξη γνήσιας επανάστασης και μεταμόρφωσης.

Αν είναι δύσκολο να δώσουμε ορισμούς για το όραμα της ειρήνης, είναι πολύ πιο δύσκολο να κάνουμε την ειρήνη παντοδύναμο όπλο της ιστορίας, της ανθρωπότητας και της ζωής του πλανήτη.

Ας ξεκαθαρίσουμε: δεν υπάρχει ειρήνη, αν ο μανδύας της δεν

σκεπάσει όχι μόνον τις ψυχές των ανθρώπων αλλά και όλη την οικολογική ομορφιά.

Η ειρήνη είναι ζήτημα επί του οποίου η Πλανητική Πολιτική, δηλαδή μια πολιτική που να ενδιαφέρεται και για το παγκόσμιο, έχει τον πρώτο λόγο από τη φύση της και όμως η σιγή της ουσιαστικά συνεχίζεται.

Η ειρήνη είναι το κυρίαρχο πεδίο του ηρωισμού και της πρωτοβουλίας μας.

Τα έθνη μπορούν να χωρέσουν περισσότερη ανθρωπότητα, μπορούν να χωρέσουν περισσότερη δόξα ειρήνης, αν δεν είναι μόνον καταναλωτικές αγορές περιφρουρημένες από ιεροποιημένο εμπόριο όπλων.

Τρεις είναι οι θεμελιώδεις μορφές κοινωνικής πραγματικότητας που αποτελούν αντίθεση στην ειρήνη: α) ο φασισμός, β) ο καταναλωτικός κύκλος της αστικής κοινωνίας και γ) η εκκεντρική σύλληψη του πλουραλισμού που αναιρεί το ανθρωπολογικό συμβόλαιο στη σχέση του ανθρώπου με τον εαυτό του, τον συνάνθρωπο, τη φύση και τον κόσμο.

Δεν νοείται το να είναι η ειρήνη στις διαθέσεις της παράνοιας της παγκόσμιας εξουσίας και του φονταμενταλισμού της.

Γιάννης Ζήσης, συγγραφέας

(από κείμενο του 2010)

(solon.org.gr)

Δημοσίευση κειμένου: 01/03/2017

Φωτογραφίες: pixabay.com

[Μπορείτε εδώ να δείτε τα άρθρα που δημοσιεύουμε σχετικά με το θέμα της Ειρήνης.](#)